

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 313/2020-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Róbertom Kučerom, Veľká Okružná 39, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11 Co 237/2018-1014 z 30. apríla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny práv a základných slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 237/2018-1014 z 30. apríla 2019 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) bolo pod sp. zn. 4 C 97/2008 vedené konanie o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorom sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení žalovanej. Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C 97/2008-923 z 5. apríla 2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 4 C 97/2008-968 z 22. novembra 2017 a opravným uznesením č. k. 4 C 97/2008-998 zo 6. augusta 2018 (ďalej len „rozhodnutie súdu prvej inštancie“) vypořiadal bezpodielové spoluvlastníctvo sťažovateľky a žalobcu.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil.

4. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti poukazuje na porušenie ňou označených práv (bod 1 tohto rozhodnutia) a argumentačne rozdelila odôvodnenie ústavnej sťažnosti do štyroch rovín:

„Ad. a) Extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonaným dokazovaním, extrémny nesúlاد medzi hodnotením dôkazov a prijatými skutkovými zisteniami

Ad. b) Prekvapivosť rozhodnutia, porušenie manudukčnej povinnosti, nenariadenie pojednávania vo veci samej

Ad. c) Odklon od ustálenej judikatúry, bez relevantného odmietnutia stabilizovanej výkladovej praxe

Ad. d) Absencia zdôvodnenia osvojenia si právneho záveru obsiahnutého v jednom z dvoch protichodných názorových línií najvyšších súdnych autorít.“

5. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/237/2018-1014 zo dňa 30.04.2019 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/237/2018-1014 zo dňa 30.04.2019 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Sťažovateľke sa priznáva právo na náhradu trov konania, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 415,51-€ (2 úkony právnej služby á 163,33-€: prevzatie a príprava zastúpenia, ústavná sťažnosť + 20 % DPH + 2 x paušálna náhrada nákladov á 9,80-€ + 20 % DPH), ktorú je Krajský súd v Žiline povinný nahradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky do troch dní od právoplatnosti nález.“

6. Zároveň sťažovateľka navrhla: „... Keďže podanie ústavnej sťažnosti nemá vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, sťažovateľka týmto v súlade s ust. § 129 zákona č. 314/2018 Z.z. navrhuje (žiada) o odloženie vykonateľnosti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/237/2018-1014 zo dňa 30.04.2019, a to z dôvodu, že výkon exekúcie na podklade ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku pri výške vyporiadacieho podielu (47.810,63-€), ktorý má sťažovateľka zaplatiť žalobcovi, by sa sťažovateľka dostala do existenčných problémov a v prípade úspechu sťažovateľky v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky by jej v súvislosti s exekučným konaním vznikla závažná ujma, ktorú by nebolo možné odstrániť.“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

14. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

16. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). K rovnakému záveru možno dospieť aj v súvislosti s namietaným porušením čl. 36 ods. 1 listiny, ktorý svojím obsahom zodpovedá zneniu čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

20. Sťažovateľka je v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

21. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím krajského súdu.

21.1 Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí poučil účastníkov konania, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je podľa § 419 Civilného sporového poriadku prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

22. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

23. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

24. Ústavný súd požiadal 14. augusta 2020 o súčinnosť okresný súd, ktorý mu oznámil, že proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka 5. novembra 2019 dovolanie. O jej dovolaní je oprávnený a povinný rozhodnúť Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom, ktorý zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv napadnutým rozhodnutím

krajského súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého uplatnenie právomoci vylučuje, aby v uvedenej veci rozhodoval ústavný súd.

25. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytoval sťažovateľke účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd (dovolanie), ktorý sťažovateľka aj využila. V tejto chvíli sa ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, pretože existuje iný orgán verejnej moci (krajský súd) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľky.

26. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh konania, ktoré sa aktuálne opäť prenieslo pred krajský súd, resp. ak by jeho nové rozhodnutie signalizovalo porušenie základných práv sťažovateľky, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložila ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

27. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou proti napadnutému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. augusta 2020

Martin Vernarský
predseda senátu